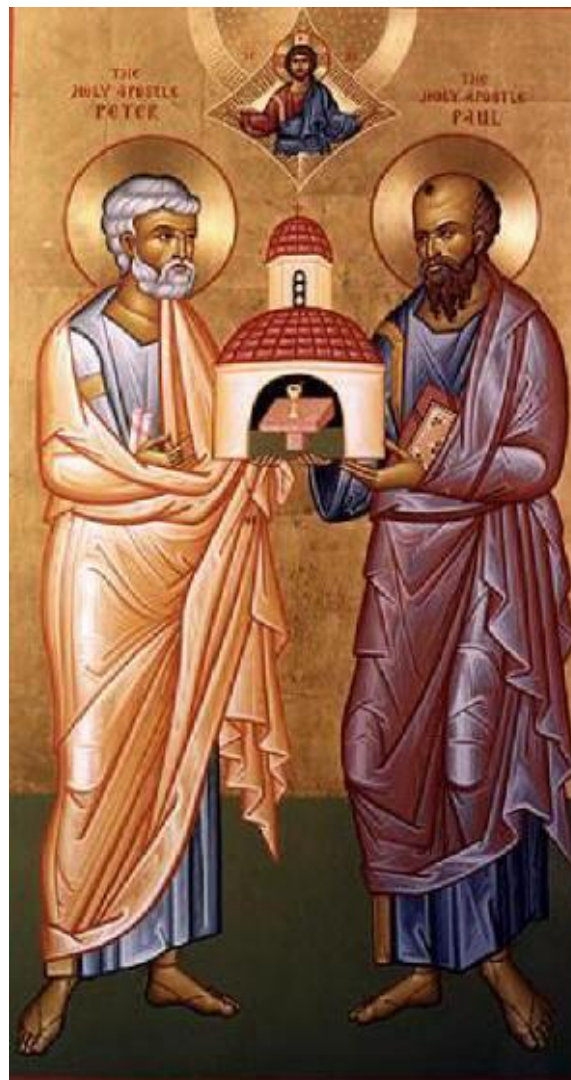

01.07 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
02.07 niedziela	Niedziela IV po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
05.07 środa	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst do Przenajświętszej Bogurodzicy	godz. 9 ⁰⁰ godz. 18 ⁰⁰
07.07 piątek	Narodzenie św. Pror. i Poprzednika Jana Chrzciciela Święta Liturgia	godz. 9⁰⁰
08.07 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
09.07 niedziela	Niedziela V po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
11.07 środa	Wsienoszczoje Bdienije	godz. 18 ⁰⁰
12.07 środa	Świętych Apostołów Piotra i Pawła. Św. Paisjusza z Atosu. Święta Liturgia Akatyst do Świętych Apostołów Piotra i Pawła	godz. 9⁰⁰ godz. 18⁰⁰
15.06 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
16.07 niedziela	Niedziela VI po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
19.07 środa	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst do Przenajświętszej Bogurodzicy	godz. 9 ⁰⁰ godz. 18 ⁰⁰
22.07 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
23.07 niedziela	Niedziela VII po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia	godz. 8³⁰, 10⁰⁰
26.07 środa	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Akatyst za dusze zmarłych	godz. 9 ⁰⁰ godz. 18 ⁰⁰
28.07 piątek	Św. równego Apostołom księcia Włodzimierza Święta Liturgia	godz. 9 ⁰⁰
29.07 sobota	Święta Liturgia i wspomnienie zmarłych. Wsienoszczoje Bdienije	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
30.07 niedziela	Niedziela VIII po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia	godz. 8³⁰, 10⁰⁰

Świętych pierwszych wśród Apostołów Piotra i Pawła

Ikona św. Apostołów Piotra i Pawła

Troparion, ton 4:

**Naczelnii koryfeusze
apostołów i nauczyciele
całego świata, proście
Władcę wszechrzeczy
o pokój dla świata i obfite
miłosierdzie dla naszych
dusz.**

Kontakion, ton 2:

**Niewzruszonych
i głoszących Boską naukę
heroldów, kwiat uczniów,
przyjąłeś do siebie, Panie,
darząc pokojem i pełnią
wszelkiego Twojego dobra,
ich trudy i śmierć przyjąłeś
ponad całopalne ofiary, Ty,
jedyńy darzący chwałą
swych świętych.**

Rola i miejsce św. Apostoła Piotra według tekstów liturgicznych Kościoła prawosławnego. (fragmenty)

W dniu 29 czerwca Kościół prawosławny wspomina „Świętych, sławnych i najchwalebniejszych, najwyższych Apostołów Piotra i Pawła” (słow. *Świątych sławnych i wsiechwalnych i pierwowierchownych apostoł Pietra i Pawła*). Wielkość tego święta jest zaznaczona „całonocnym czuwaniem” i poprzedzającym go postem. Kościół ustanowił pamięć tych dwóch Apostołów w jednym dniu, ponieważ według tradycji obaj ponieśli śmierć tego samego dnia w Rzymie w 67 roku za panowania Nerona. Nie mniej ważnym jest również to, że Kościół ustanawiając „pierwszeństwo” św. Piotra ustanowił równocześnie i „pierwszeństwo” św. Pawła. Zaznaczyć przy tym należy, że oba te „pierwszeństwa” nie są sprzeczne ze sobą, ale wzajemnie się uzupełniają. Ks. Bułgakow zauważa, że „prymat Piotra [...] okazał się nie bezwarunkowy, albowiem ma swoją granicę w Pawle”. Z Nowego Testamentu wiemy, że pierwszeństwo wiary św. Piotra w gronie Dwunastu jest czymś oczywistym, zaś św. Paweł, który nie należał do Dwunastu i nie znał Chrystusa w czasie jego ziemskiego życia, poniósł największe wysiłki w dziele głoszenia Ewangelii. Mimo, że pierwszeństwo każdego z nich jest innej natury, to Kościół uznał je za równie ważne ustanawiając jeden dzień ich pamięci. Potwierdzenia takiego rozumienia roli św. Piotra i Pawła możemy doszukać się zarówno w układzie nabożeństwa jak i w tekstach liturgicznych. Układ wieczerni i jutrzni pozwala wyróżnić fragmenty nabożeństwa odnoszące się tylko do św. Piotra i tylko do św. Pawła. Odnosi się to szczególnie do dwóch kanonów jutrzni, z których każdy jest poświęcony tylko jednemu z nich. Są też fragmenty mówiące o obu Apostołach równocześnie.

W pierwszej kolejności, ze względów oczywistych, chciałabym zwrócić uwagę na teksty mówiące o św. Apostole Piotrze. Jest on wielokrotnie nazywany „najwyższym” (słow. *wierchowniejszyj*), „kamieniem Kościoła Chrystusowego”, „ostoją Apostołów”, „najwyższym z chwalebnych Apostołów, „najlepszym z Apostołów”, „większym od aniołów”, „kamieniem wiary i mającym klucze łaski (słow. *kluczar blagodati*). Św. Piotr jest nazywany „serdecznym przyjacielem Nauczyciela Chrystusa, Boga Naszego”, który został powołany jako pierwszy (słow. *pierwozwanijj*). To pierwszeństwo św. Piotra jest bardzo mocno podkreślone w pierwszym i drugim *troparionie* kanonu jutrzni. „Najwyższego z Apostołów, pierwszego powołanego przez Chrystusa godnie wychwalajmy dzisiaj natchnionymi przez Boga pieśniami. Ciebie Odwieczny na początku poznał i wybrał jako stojącego na czele swojego Kościoła i najwyższego stojącego (słow. *Tja priedwiecznyj prieduwiediew priedustawi jako priedstatiela swojeja cerkwi i pierwoprestolnika*). W innym miejscu o św. Piotrze czytamy: Tobie, pierwszemu powołanemu i bardzo umiłowanemu (słow. *sieło wozlubliennomu*) jako chwalonemu przez Boga i stojącemu na czele Apostołów, Chrystus powstały z grobu jawi się pierwszemu”. „Na kamieniu twojej teologii (słow. *na kamieni twojego bogosłowija*) umocował Władca Jezus Kościół niezłomny, i w nim ciebie chwalimy Apostole Piotrze”.

W tekstach z 29 czerwca podobnie jak i z 16 stycznia znajdujemy również fragmenty ukazujące na wyrzeczenie się Chrystusa przez św. Piotra: „Piotrze, twoje trzykrotne zaparcie się, które było przed cierpieniami, uzdrawia Władca, umacniając miłość, trzykrotnym radośnie brzmiącym (słow. *blagowieszczannym*) zapytaniem. [...] Jednak

w tekstach tego nabożeństwa, albowiem jest to dzień św. Piotra i Pawła, również św. Paweł jest czczony i wielbiony nie mniej niż św. Piotr. Najczęściej są to formy i zwroty inne, ponieważ inne było apostołstwo św. Pawła, ale możemy też spotkać wyrażenia, które odnosiły się i do św. Piotra.

Św. Paweł jest nazwany „Apostołem zajmującym centralne miejsce (słow. *pierwoprestolnik*)”, „ustami Pańskimi, fundamentem nauki”, „pieczęcią i ukoronowaniem Apostołów”, „pochwałą wszechświata”. Symbol „kamienia”, tak bardzo często, zgodnie z imieniem stosowany do św. Piotra, w tekstach liturgicznych jest również odniesiony do św. Pawła. „Ty stałeś się kamieniem fundamentu dla wiernych, bardzo cennym i węgielnym (słow. *krajeugolien*) Zbawiciela i Pana”. W innym miejscu czytamy; „Pawle wszechbłogosławiony, na fundamencie twoim, umacniają się światłości cnót chwalebnych”.

Jednakowa chwała i cześć należna obu jest podkreślona w tych miejscach, gdzie obaj Apostołowie są wychwalani przez Kościół tymi samymi słowami. Już w nazwie święta obu czcimy jako „świętych, sławnych chwalebnych i najwyższych Apostołów”. W tekstach obaj są nazwani „najjaśniejszymi gwiazdami Kościoła”, „gwiazdami uczoności, oświecającymi wszechświat”, „stojącymi na czele (słow. *pierwostojatielstwujuszczii*) zgromadzenia przyjaciół Twoich”, „stojącymi na czele głoszących Boga” (słow. *bogopropowiednikow pierwostojatieli*). Kościół wzywa wiernych, aby obu Apostołów czcił podobnie, żadnego nie wywyższając: „Piotra i Pawła podobnymi chwałami wielbimy, albowiem siali słowo wszystkim, bez zawiści”. Mimo, że w świadomości wiernych zachowana jest różnica ich służenia apostołskiemu, to ich zasługi dla Kościoła są jednakowe. Przykładów takiego pojmowania roli obu Apostołów w tekstach liturgicznych można odnaleźć bardzo wiele. Oto kilka z nich. „Najwyższych Piotra i Pawła, jako przewodzących całemu światu, wychwalamy, uczniów Chrystusa i fundamenty Kościoła, prawdziwych filarów i murów i głosicieli (trąby) boskich Chrystusowych nauk i cierpień [...] Piotrze kamieniu i fundamencie i Pawle, który jesteś wybranym naczyniem”. „Obywatele górnej Jerozolimy, kamień wiary, krasomówca Kościoła Chrystusowego, Trójcy dwoje (słow. *trojczeskaja dwojca*), rybacy świata...”. „Dzisiaj dla wszystkich krańców, zajaśniało radosne święto, najchwalebniejsza pamięć najmądrzejszych Apostołów i największych Piotra i Pawła; dlatego i Rzym raduje się wielbiąc w pieśniach i śpiewach”. „Wierni, kościelny kamień, najchwalebniejszego Piotra i zwycięzcę Pawła, sieć świata, godnie wychwalajmy jako mających klucze niebiańskie...”. „Wszyscy największych Apostołów wychwalajmy, boskich Piotra i Pawła, świeczniki wszechświata, głosicieli wiary, trąby teologii, głosicieli nauki, filary Kościoła, burzycieli fałszu”.

Wszystkie teksty liturgiczne pokazują, że świadomość liturgiczna i teologiczna Kościoła wielbi obu świętych Apostołów jako wiernych uczniów Chrystusa, filary Kościoła nie czyniąc jakościowego rozróżnienia między nimi. Św. Piotr nie jest stawiany ponad św. Pawła. Wszystkie teksty wywyższające św. Piotra są równoważone przez teksty wywyższające św. Pawła. Ich miejsce i rola w Kościele jest jednakowo czczona. Wspólne czczenie św. Piotra i Pawła wynika ze świadomości eklezjalnej Kościoła.